

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

Par samazinātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanu alkoholiskajiem dzērieniem no 2022. gada 1. jūlija

21.06.2022.

**Samazinātās likmes piemērošana alkoholiskajiem dzērieniem
no 2022. gada 1. jūlija**

Saturs

Ievads.....	3
Sertifikāta saņemšana	3
Akcīzes nodokļa marķu saņemšana	4
Akcīzes nodokļa aprēķināšana un deklarēšana	5
Alkoholisko dzērienu pārvietošana – nosūtīšana	6
Alkoholisko dzērienu ieviešana no citas dalībvalsts	8

Ievads

2022. gada 1. jūlijā stājas spēkā grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli", kas paredz iespēju piemērot samazināto akcīzes nodokļa likmi 50 % apmērā visām alkoholisko dzērienu grupām.

Atvieglojumu varēs saņemt tādi Latvijas alkoholisko dzērienu ražotāji, kuri būs saņēmuši Valsts ieņēmumu dienesta izsniegtu patstāvīga sīkražotāja sertifikātu un kuru saražoto alkoholisko dzērienu apjoms nepārsniedz Latvijā noteikto ražošanas apjoma limitu. Informācija par konkrētiem limitiem norādīta sadaļā "Akcīzes nodokļa aprēķināšana un deklarēšana".

Kā arī samazināto likmi varēs piemērot jebkurš komersants gadījumā, ja alkoholiskie dzērieni tiks ievesti no citas Eiropas Savienības dalībvalsts patstāvīgās mazās darītavas, un ja ievedējs to spēs apliecināt ar sertifikātu vai pašsertifikāciju, ja šajā dalībvalstī pašsertifikācija ir atļauta.

Sertifikāta saņemšana

Lai ar 2022. gada 1. jūliju varētu piemērot samazinātu akcīzes nodokļa likmi alum, vīnam, raudzētajiem dzērieniem, starpproduktiem vai pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem¹, Valsts ieņēmumu dienestā **jāsaņem sertifikāts** alkoholisko dzērienu patstāvīgajiem sīkražotājiem.

Sertifikāta saņemšana – sākot ar 2022.gada 1.jūliju, izmantojot Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) funkcionalitāti, jāaizpilda un jāiesniedz iesniegums:

Dokumenti – No veidlapas:

> **Dokumentu grupa:** "Akcīzes preču licenču un sertifikātu iesniegumi"

>>**Veidlapa:** "Iesniegums sertifikāta alkoholisko dzērienu patstāvīgajiem sīkražotājiem saņemšanai".

Sertifikāts tiks izsniegts, ja **saražoto alkoholisko dzērienu apjoms** iepriekšējā kalendāra gadā (ja sertifikāta saņēmējs iepriekšējā kalendāra gadā ir ražojis attiecīgo alkoholisko dzērienu veidu) **vai kārtējā kalendāra gadā plānotais ražošanas apjoms** (ja sertifikāta saņēmējs iepriekšējā kalendāra gadā nav ražojis attiecīgo alkoholisko dzērienu veidu) nepārsniedz šādus apjomus:

- **alus** – 200 000 hektolitru,
- **vīns** – 1000 hektolitru (ja plānosiet sūtīt uz Maltas Republiku, tad 20 000 hektolitru),
- **raudzētie dzērieni, izņemot vīnu un alu** – 150 000 hektolitru,
- **starpprodukti** – 250 hektolitru,
- **pārējie alkoholiskie dzērieni** – 20 hektolitru absolūtā alkohola.

Vēršam uzmanību, ka šie ir **Eiropas Savienībā noteiktie maksimālie** alkoholisko dzērienu **ražošanas apjomi**, lai varētu saņemt alkoholisko dzērienu patstāvīgā

¹ Likuma "Par akcīzes nodokli" 12. pants.

Samazinātās likmes piemērošana alkoholiskajiem dzērieniem no 2022. gada 1. jūlija

sīkražotāja sertifikātu. Bet, lai varētu piemērot samazinātu akcīzes nodokļa likmi konkrētajā dalībvalstī, ir jāņem vērā tās dalībvalsts noteiktie ražošanas apjomi patstāvīgajam sīkražotājam.

Lai saņemtu sertifikātu, **jābūt spēkā esošai speciālajai atļaujai (licencei) apstiprināta akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai**, kurā deklarēta attiecīgā alkoholisko dzērienu veida **ražošana**.

Sertifikāts tiks izsniegts bez maksas elektroniskā veidā un būs **derīgs līdz kalendāra gada beigām**. Par katru kalendāra gadu būs jāsaņem jauns sertifikāts.

Sertifikātu varēs izmantot visās Eiropas Savienības dalībvalstīs akcīzes nodokļa atvieglojumu piemērošanai, ievērojot katrā dalībvalstī patstāvīgajam sīkražotājam noteiktos alkoholisko dzērienu ražošanas limitus.

Lai samazināto akcīzes nodokļa likmi varētu piemērot Latvijā patēriņam nodotajiem alkoholiskajiem dzērieniem, ražošanas apjomi nedrīkst pārsniegt Latvijā noteiktos alkoholisko dzērienu ražošanas limitus.

**Latvijas mazo alkoholisko dzērienu darītavu², vidējo vīna, raudzēto dzērienu vai starpproduktu ražotāju vai mazā alus ražotāja pieļaujamos alkoholisko dzērienu ražošanas limitētos apjomus, par kuriem ir tiesības piemērot samazināto akcīzes nodokļa likmi, skat. šī materiāla sadaļā "Akcīzes nodokļa aprēķināšana un deklarēšana".*

Plānots, ka Ministru kabinets tuvākajā laikā pieņems noteikumus "Noteikumi par akcīzes nodokļa sertifikātu alkoholisko dzērienu patstāvīgajiem sīkražotājiem", kas noteiks minētā sertifikāta saņemšanas un izmantošanas kārtību.

Sertifikāti par patstāvīgās mazās alus darītavas statusa piešķiršanu, kas līdz šim jāva piemērot samazināto akcīzes nodokļa likmi alum, **zaudēs spēku ar 2022. gada 1. jūliju**.

Akcīzes nodokļa marku saņemšana

Visiem komersantiem, **kuri saņēmuši** patstāvīga sīkražotāja **sertifikātu** – ar ražošanas apjomu sertifikātā, **kas nepārsniedz Latvijā noteiktos limitus**, iesniegumā akcīzes nodokļa marku saņemšanai jāizvēlas alkoholisko dzērienu grupa ar samazināto nodokli, piemēram, "raudzētie dzērieni, spirta saturs virs 6 %, **50 % no likmes**".

Mazajai alkoholisko dzērienu darītavai (līdz 1000 litriem (vīns, raudzētie dzērieni, starpprodukti) kalendāra gadā), **kura saņēmusi** patstāvīga sīkražotāja **sertifikātu** un akcīzes nodokli maksā **pirms** akcīzes

² Alkoholisko dzērienu aprites likuma 1. pants.

nodokļa **marku saņemšanas**, akcīzes nodoklis ir **jāmaksā ar samazināto likmi**.

Akcīzes nodokļa aprēķināšana un deklarēšana

Ir veikti grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 30. marta noteikumos Nr. 300 "Noteikumi par akcīzes nodokļa deklarācijas veidlapām un to aizpildīšanas kārtību".

Jauna alkoholisko dzērienu akcīzes nodokļa deklarācijas forma [2.1 pielikums](#), spēkā ar 2022. gada 1. jūliju.

Sākot **ar taksācijas periodu – 2022. gada jūlijs** –, EDS pieejama **jauna** alkoholisko dzērienu akcīzes nodokļa **deklarācijas veidlapa**. Alkoholisko dzērienu aprites pārskatu aizpildīšanas kārtībā izmaiņu nav.

Deklarēšana – deklarējot informāciju **par taksācijas periodu – 2022. gada jūlijs** –, aicinām EDS izvēlēties jauno deklarācijas formu, sagatavojot jaunu dokumentu, un nekopēt iepriekšējo periodu deklarācijas veidlapas:

Dokumenti – No veidlapas:

> **Dokumentu grupa:** "Akcīzes nodokļa dokumenti"

>> **Veidlapa:** "Alkoholisko dzērienu akcīzes nodokļa deklarācija".

Deklarācijas ailes "50 % no likmes" (skat. šī materiāla *attēlā 6. lp.*) aizpildāmas tikai gadījumos, ja:

- **Mazā alkoholisko dzērienu darītava** (*līdz 1000 litriem (vīns, raudzētie dzērieni, starpprodukti) kalendāra gadā*), **kura saņemusi** patstāvīga sīkražotāja **sertifikātu**, – ar ražošanas apjomu sertifikātā, kas **nepārsniedz Latvijā noteiktos ražošanas apjoma limitus**³:
 - vīnam, raudzētiem dzērieniem vai starpproduktiem – 1000 litri jeb 10 hektolitri;
- **Mazā alkoholisko dzērienu darītava** (*līdz 15 000 litriem vīns, raudzētie dzērieni, līdz 1000 litriem starpprodukti, līdz 1000 litriem absolūtā alkohola pārējie alkoholiskie dzērieni kalendāra gadā*), **kura saņemusi** patstāvīga sīkražotāja **sertifikātu**, – ar ražošanas apjomu sertifikātā, kas **nepārsniedz Latvijā noteiktos ražošanas apjoma limitus**⁴:
 - vīnam vai raudzētiem dzērieniem – 15 000 litri jeb 150 hektolitri;
 - starpproduktiem – 1000 litri jeb 10 hektolitri;
 - pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem – 1000 litri absolūtā alkohola jeb 10 hektolitrēm absolūtā alkohola.
- **Patstāvīgais vidējais vīna, raudzēto dzērienu vai starpproduktu ražotājs**, kurš saņēmis patstāvīga sīkražotāja sertifikātu, – ar ražošanas apjomu sertifikātā, kas **nepārsniedz Latvijā noteiktos ražošanas apjoma limitus**⁵:
 - vīnam – 10 000 litri jeb 100 hektolitri;
 - raudzētiem dzērieniem – 150 000 litri jeb 1500 hektolitri;

³ Likuma "Par akcīzes nodokli" 12. panta trešā, ceturtā, piektā daļa.

⁴ Likuma "Par akcīzes nodokli" 12. panta trešā, ceturtā, piektā, sestā daļa.

⁵ Likuma "Par akcīzes nodokli" 12. panta trešā, ceturtā, piektā daļa.

Samazinātās likmes piemērošana alkoholiskajiem dzērieniem no 2022. gada 1. jūlija

- starpproduktiem – 8000 litri jeb 80 hektolitri.
- **Patstāvīgais mazais alus ražotājs** (*ražošanas apjoms gadā nepārsniedz 5 000 000 litrus jeb 50 000 hektolitus alus*), kurš saņēmis patstāvīga sīkražotāja sertifikātu, – ar ražošanas apjomu sertifikātā, kas **nepārsniedz Latvijā noteiktos ražošanas apjoma limitus**⁶:
 - alum – 5000 000 litri jeb 50 000 hektolitri.

Par vienā kalendāra gadā patstāvīgā mazā alus ražotāja saražotajiem 1 000 000 litru jeb 10 000 hektolitrū alus piemēro likmi 50 procentu apmērā no pamatlīkmes⁷.

Alkoholisko dzērienu veidi (1., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. un 14. ailē – litros; 2., 4., 15. un 16. ailē – absolūtā spirta litros)															
alus				vīns		raudzētie dzērieni				starpprodukti				pārējie alkoholiskie dzērieni	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
likme				likme		likme				likme				likme	
50 % no likmes ¹				50 % no likmes ²		50 % no likmes ¹				50 % no likmes ¹				50 % no likmes ¹	
līdz ____ tilpum-procentiem (ieskaitot)	virs ____ tilpum-procentiem	līdz ____ tilpum-procentiem (ieskaitot)	virs ____ tilpum-procentiem												
4. Alus sadalījums															
- alus stipruma robeža tilpumprocentos															
5. Akcīzes nodokļa likme (1., 3., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. un 14. ailē – euro par 100 litriem; 2., 4., 15. un 16. ailē – euro par 100 litriem absolūtā spirta)															
11															
12															

Attēls. Akcīzes nodokļa likmes

Samazināto akcīzes nodokļa **likmi** saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 12. panta otro, trešo, ceturto, piekto vai sesto daļu saražotajiem alkoholiskajiem dzērieniem **piemēro ar taksācijas perioda (kalendāra mēnesis), kurā saņēmis sertifikātu, pirmo datumu.**

Inventarizācijas veikšanas pienākums saistībā ar likmju maiņu un akcīzes nodokļa starpības summas aprēķina iesniegšanas pienākums atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam nav paredzēts. Tādējādi **nav jāveic** atsevišķa **inventarizācija** un Valsts ieņēmumu dienestam **nav jāiesniedz akcīzes nodokļa starpības aprēķins** par krājumos esošajiem alkoholiskajiem dzērieniem, par kuriem akcīzes nodoklis samaksāts iepriekšējos periodos.

Alkoholisko dzērienu pārvietošana - nosūtīšana

Lai Latvijā saražotajiem alkoholiskajiem dzērieniem (*ko saražoja tāda patstāvīgā mazā alus darītava, patstāvīgā vidējā vīna, raudzēto dzērienu vai starpproduktu ražotājs vai mazā alkoholisko dzērienu darītava, kas saņēmusi Valsts ieņēmumu dienesta izsniegtu sīkražotāja sertifikātu Latvijā jeb sīkražotāji*) **citās Eiropas Savienības dalībvalstīs varētu piemērotu samazinātu akcīzes nodokļa likmi** atbilstoši šo valstu nacionālajos normatīvajos aktos noteiktajam, kā **arī pārvietojot** šādus alkoholiskos dzērienus **starp akcīzes preču noliktavām Latvijā (tai skaitā starp savām struktūrvienībām)**, jāievēro atbilstoša pavaddokumenta aizpildīšanas kārtība:

⁶ Likuma "Par akcīzes nodokli" 1. panta otrā daļas 15. punkts.

⁷ Likuma "Par akcīzes nodokli" 12. panta otrā daļa.

Samazinātās likmes piemērošana alkoholiskajiem dzērieniem no 2022. gada 1. jūlija

- **Akcīzes nodokļa atliktās maksāšanas gadījumā** elektroniskajā administratīvajā dokumentā (e-AD) jābūt norādītam:

- **17.l ailē: "Aprakstītais produkts izgatavots"**, kam seko attiecīgi viens no šiem apzīmējumiem:

- "sertificētā patstāvīgā mazā alus darītavā";

Aizpilda patstāvīgais mazais alus ražotājs.

- "sertificētā patstāvīgā vīna sīkražošanas uzņēmumā";

Aizpilda patstāvīgais vidējais vīna ražotājs vai mazā alkoholisko dzērienu darītava.

- "sertificētā patstāvīgā raudzētu dzērienu, izņemot vīnu un alu, sīkražošanas uzņēmumā";

Aizpilda patstāvīgais vidējais raudzēto dzērienu ražotājs vai mazā alkoholisko dzērienu darītava.

- "sertificētā patstāvīgā starpproduktu sīkražošanas uzņēmumā";

Aizpilda patstāvīgais vidējais starpproduktu ražotājs vai mazā alkoholisko dzērienu darītava.

- "sertificētā patstāvīgā mazā spirta dedzinātavā".

Aizpilda mazā alkoholisko dzērienu darītava.

- **18.e ailē: sertifikāta dokumenta veids;**

- **18.f ailē: sertifikāta sērijas numurs;**

- **Patēriņam nodotu akcīzes preču gadījumā** vienkāršotā akcīzes preču pavaddokumentā (SAAD) **14. ailē** jānorāda **"sertifikāts"** un **sertifikāta numurs**, kam attiecīgi seko viens no šiem apzīmējumiem:

- "patstāvīga maza alus darītava";

Aizpilda patstāvīgais mazais alus ražotājs.

- "patstāvīgs vīna sīkražotājs";

Aizpilda patstāvīgais vidējais vīna ražotājs vai mazā alkoholisko dzērienu darītava.

- "patstāvīgs raudzētu dzērienu, izņemot vīnu un alu, sīkražotājs";

Aizpilda patstāvīgais vidējais raudzēto dzērienu ražotājs vai mazā alkoholisko dzērienu darītava.

- "patstāvīgs starpproduktu sīkražotājs";

Aizpilda patstāvīgais vidējais starpproduktu ražotājs vai mazā alkoholisko dzērienu darītava.

- "patstāvīga maza spirta dedzinātava".

Aizpilda mazā alkoholisko dzērienu darītava.

Alkoholisko dzērienu ieviešana no citas dalībvalsts

Lai ievestajiem alkoholiskajiem dzērieniem, t. sk. alus, no citas dalībvalsts patstāvīgās mazās darītavas⁸ jeb sīkražotāja, varētu piemērot samazināto akcīzes nodokļa likmi Latvijā:

- pārvietošanas dokumentos (e-AD, SAAD) jābūt norādītiem visiem rekvizītiem, kas apliecina alkoholisko dzērienu sīkražotāja statusu.

* Detalizēti informāciju par rekvizītiem pārvietošanas dokumentos skatīt šī materiāla sadaļā "Alkoholisko dzērienu pārvietošana – nosūtīšana".

Lai piemērotu samazinātu akcīzes nodokļa likmi no citas dalībvalsts saņemtajiem sīkražotāja produktiem pašsertificēšanās gadījumā:

- akcīzes nodokļa atliktās maksāšanas gadījumā elektroniskajā administratīvajā dokumentā (e-AD) jābūt norādītam:
 - 17.l ailē: "Ar šo tiek apliecināts, ka aprakstītais produkts izgatavots"**, kam seko attiecīgi viens no šiem apzīmējumiem:
 - sertificētā patstāvīgā mazā alus darītavā";
 - "sertificētā patstāvīgā vīna sīkražošanas uzņēmumā";
 - "sertificētā patstāvīgā raudzētu dzērienu, izņemot vīnu un alu, sīkražošanas uzņēmumā";
 - "sertificētā patstāvīgā starpproduktu sīkražošanas uzņēmumā";
 - "sertificētā patstāvīgā mazā spirta dedzinātavā".
 - tā kā **Latvijas Republikā sīkražotāju pašsertificēšanās nav paredzēta**, Latvijas noliktavas turētājs var nosūtīt tikai citas dalībvalsts pašsertificēta sīkražotāja produktus. Tādā gadījumā **17.l ailē** norāda arī šo produktu minētā sīkražotāja akcīzes identifikācijas numuru vai PVN reģistrācijas numuru;
 - 17.n ailē** norāda alkoholisko dzērienu patstāvīgā sīkražotāja **ražošanas apjomu gadā**.
- Patēriņam nodotu akcīzes preču gadījumā** vienkāršotā akcīzes preču pavaddokumentā (SAAD) **14. ailē** jānorāda **"Ar šo tiek apliecināts, ka aprakstītais produkts izgatavots"**, kam attiecīgi seko viens no šiem apzīmējumiem:
 - "sertificētā patstāvīgā mazā alus darītavā";
 - "sertificētā patstāvīgā vīna sīkražošanas uzņēmumā";
 - "sertificētā patstāvīgā raudzētu dzērienu, izņemot vīnu un alu, sīkražošanas uzņēmumā";

⁸ Likuma "Par akcīzes nodokli" 12. panta septītā, astotā, devītā, vienpadsmitā, divpadsmitā daļa.

Samazinātās likmes piemērošana alkoholiskajiem dzērieniem no 2022. gada 1. jūlija

- "sertificētā patstāvīgā starpproduktu sīkražošanas uzņēmumā";
 - "sertificētā patstāvīgā mazā spirta dedzinātavā".
- un**
- kopējais **ražošanas apjoms gadā** hektolitros (etilspirtam absolūtā spirta hektolitros);
 - tā kā **Latvijas Republikā sīkražotāju pašsertificēšanās nav paredzēta**, Latvijas komersants var nosūtīt tikai citas dalībvalsts pašsertificēta sīkražotāja produktus. Tādā gadījumā norāda arī šo produktu minētā sīkražotāja akcīzes identifikācijas numuru vai PVN numuru.

Pie **Alkoholisko dzērienu akcīzes nodokļa deklarācijas**⁹:

- **jāpievieno** citas dalībvalsts kompetentās iestādes izsniegts **sertifikāts** (izņemot pašsertifikācijas gadījumā), kas apliecina citas dalībvalsts sīkražotāja statusu;
- informāciju par tā **elektroniskā administratīvā dokumenta (e-AD) numuru**, ar kuru attiecīgais alkoholiskais dzēriens saņemts.

Papildus par alu deklarācijai jāpievieno – citas Eiropas Savienības dalībvalsts patstāvīgā sīkražotāja izsniegts dokuments un tā tulkojums valsts valodā, kurā ir norādīta šāda informācija:

- **apliecinājums**, ka Latvijas Republikā ievestais alus apjoms nepārsniedz Latvijas Republikas noteikto kalendāra gada saražotā alus apjoma limitu – 10 000 hektolitri, kam piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi;
- patstāvīgā mazā **alus ražotāja nosaukums** un **valsts**, kurā alus ražots;
- **dokumenta datums**, atbildīgās **amatpersonas vārds, uzvārds** un **paraksts**.

Jautājumu gadījumā aicinām sazināties ar Valsts ieņēmumu dienesta konsultantiem:

- par sertifikāta saņemšanas kārtību:
67120104, 67120112, 67120115
- par samazinātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanu un deklarēšanu:
67120138, 67120167
- par akcīzes nodokļa marku saņemšanu:
67120133, 67120134
- par sīkražotāju saražoto alkoholisko dzērienu pārvietošanu:
67120123, 67120128

Noderīga informācija

⁹ Detalizēti informācija par deklarācijai pievienojamajiem dokumentiem tiks atrunāta Ministru kabineta noteikumos "Noteikumi par akcīzes nodokļa sertifikātu alkoholisko dzērienu patstāvīgajiem sīkražotājiem".

Samazinātās likmes piemērošana alkoholiskajiem dzērieniem no 2022. gada 1. jūlija

Jautājumu un neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt arī uz VID konsultatīvo tālruni 67120000, izvēloties tēmu "Akcīzes nodoklis un akcīzes preču aprīte".

Ar cieņu

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots 21.06.2022.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts 21.06.2022.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [EDS](#) sadaļā "Sarakste ar VID".